

A közösségi média hatásai a migrációra, rendvédelmi szemmel

The impact of social media on migration from a law enforcement perspective

DOI: [HTTPS://DOI.ORG/10.53793/RV.2025.1.3](https://doi.org/10.53793/RV.2025.1.3)

Absztrakt

Tanulmányunk a migráció és a közösségi média közötti kapcsolatot vizsgálja. A közösségi média nagy befolyást gyakorol az emberekre, így a migráció folyamán is szerepet játszik. A migráció során a közösségi platformok segítenek a tájékozódásban, például az útvonalakról, a befogadó országok szabályairól vagy a menedéjjoggal kapcsolatos tudnivalókról. Ugyanakkor a közösségi média negatív hatásokkal is járhat, például hamis információk terjedése vagy a migrációban résztvevők kizsákmányolása formájában. Továbbá a közösségi média lehetőséget biztosít az embercsempészek számára is, ami új kihívások elé állítja a rendvédelmi hatóságokat. A rendőrség számára azonban értékes eszközként szolgálhat a platformok figyelése, amely segíthet a migráns csoportok tevékenységeinek nyomon követésében, a csempésztútvonalak felderítésében és a veszélyek értékelésében. A közösségi média monitorozása tehát hozzájárulhat a biztonságosabb migrációhoz, de fontos az adatvédelmi és etikai elvek figyelembevétele is.

KULCSSZAVAK: MIGRÁCIÓ, KÖZÖSSÉGI MÉDIA, MONITOROZÁS, ÁLHÍREK, EMBERCSEMPÉSZET

Abstract

Our study explores the relationship between migration and social media. Social media has a great influence on people and thus plays a role in the migration process. During migration, social platforms help people to find information about, for example, routes, rules in host countries or information about asylum. However, social media can also have negative effects, for example by spreading false information or exploiting those involved in migration. It also provides opportunities for people smugglers, which poses new challenges for law enforcement authorities. However, monitoring platforms can be a valuable tool for the police to track the activities of migrant groups, detect smuggling routes and assess threats. Social media monitoring can therefore contribute to safer migration, but it is also important to take into account data protection and ethical principles.

KEYWORDS: MIGRATION, SOCIAL MEDIA, MONITORING, FAKE NEWS, HUMAN TRAFFICKING

Bevezetés

A téma rövid áttekintése

Tanulmányunk témája a migráció és a különböző közösségi médiaplatformok közötti kapcsolat. Azt vizsgáljuk, hogy van-e bármilyen összefüggés a két téma között, van-e létjogosultsága a közösségi média kérdéskörének a migráció vonatkozásában.

A rövid válasz: igen, van. A továbbiakban hosszabban és részletekbe menően fejtjük ki, miért érdemes foglalkozni a közösségi média hatásaival, leszűkítve a kutatást a migrációt befolyásoló szerepére.

A közösségi média hatalmas erővel rendelkezik mind az egyénre, mind egy csoportra nézve. A különböző közösségi médiaplatformokon az emberek nagyrésze megtalálható, rengetegen használják, a mindennapi élet része. A közösségi média hatással van a migrációra, indikátora lehet, ill. a migrációban résztvevő személyek fő eszköze a tájékozódáshoz, hiszen ezeknek a platformoknak köszönhetően gyorsan és könnyen tájékozódhatnak az útvonalakról, a befogadó országokról és a menedékjog iránti kérelmek

benyújtásáról. Minden területen, így a migráció vonatkozásában is vannak negatív hatásai a social médiának, hiszen veszélyt is jelenthet, például a hamis információk vagy az otthonukat elhagyók kizsákmányolása esetében. A közösségi média még több lehetőséget biztosít a szervezett bűnözésnek, pontosabban az embercsempészeknek, amely a rendvédelem kezébe is több eszközt ad a nyomozások során. A nyomozó szervek a felderítést elősegítő eszközök széles palettájából választhatják ki az alkalmazandókat, amely során rengeteg etikai dilemmával szembesülnek. A rendőrség számára is értékes adatforrás a közösségi média. A platformok megfigyelésével a hatóságok azonosíthatják a migráns csoportok tevékenységét, felderíthetik a csempésztvonalakat és értékelhetik a lehetséges veszélyeket. A monitoring során azonban fontos az adatvédelmi szabályok betartása és az etikai elvek figyelembevétele. A rendőrségnek a kapott adatok alapján célzott tájékoztatást kell nyújtania a migránsoknak, hogy elősegítse a békés integrációt és csökkentse a társadalmi feszültségeket. Összességében elmondható, hogy a közösségi média a migrációval szorosan összefügg és monitorozása elősegítheti a biztonságosabb népvándorlást.

Miért fontos ezzel foglalkozni

Fontos megérteni a migrációs mintázatokat, a kiváltó okokat (push faktorok). A migrációval való foglalkozás segíthet az illegális migráció visszaszorításában, illetve biztonságosabbá tételében, mint például a határátkelő helyek optimalizálása és a be-, és kivándorlással kapcsolatos ügyekben eljáró szervek közötti együttműködés kiépítésében. Nagyon lényegesek a humanitárius aggályok, mint például az emberkereskedelem és a veszélyes útvonalak a célországokhoz, amelyeken átkelnek a migrációra kényszerülő emberek. Szükséges a védelem és a biztonságos lehetőség megteremtése a kiszolgáltatott emberek számára a határokon való átjutáshoz.

A migráló emberekkel kapcsolatban gyakran felmerülő téma a kockázat, mint veszélyt jelentő idegenek. Az emberekben a kettő gyakran összemosódik, amely annak köszönhető, hogy a terroristámadásokat végrehajtó személyek gyakran használják a migrációra kényszerülők útvonalait, hiszen azokon keresztül dokumentálatlanul tudnak egyes országokba be-, illetve kijutni. (Sinha 2022) A migráció minden aspektusát vizsgálni szükséges, hogy megfelelően és kellő empátiával, humánnummal tudjunk fordulni a migrációban résztvevő személyek felé és hatékony módszereket tudjunk dolgozni a biztonság és a rend védelme érdekében.

Hazánk is érintett a migráció jelenségében, mind a be- és a kivándorlás tekintetében. 2022-ben a Harmtv. alapján tartózkodási jogosultságot kérelmezők száma 135 648 fő volt. (URL¹) Ezen a számon felül számításba kell venni és még inkább monitorozni kell a látenciában maradó migrációt. A migráció napjaink egyik legvitatottabb kérdésköre. Magyarország Kormánya 2016. március 9-én rendelte el először a migrációs válsághelyzetet, amelyet azóta is, hosszabbításokkal fenntart. (URL²) Ez is a téma aktualitását mutatja.

A közösségi média szintén rendkívüli figyelmet érdemel. Bele sem gondol az ember, mennyire befolyásoló hatalma van az egyénre. Pedig a nevében is benne van, hogy közösség, amiről már régen megállapították a nagy filozófusok, hogy mekkora hatással is van a fejlődésre, a véleményre, az ember személyiségére. (Horváth 2021) „Az embereknek szükségük van emberekre – a kezdeti és folyamatos túléléshez, a szocializációhoz, az elégedettség kereséséhez. Senki – sem a haldoklók, sem a kitaszítottak, sem a hatalmasok – nem lépi túl az emberi kapcsolat szükségességét.” (Yalom–Leszcz 2023: 46) Nincs ez másképp a digitális világban sem. Ebből kifolyólag az online térben történő kommunikáció és társadalmak kialakulása ugyanolyan hatással van az egyénre mintha a fizikai, offline térben érné behatás.

Az internet szerepe

Az internet átalakítja az emberek mindennapi életének körvonalait, feloldja a globális és helyi kérdések közötti határokat, valamint egyre több napi feladat online elintézését teszi lehetővé. (Giddens 2008)

A web 2.0 létrejöttével és elterjedésével az internet bárki számára könnyen elérhetővé vált. A kommunikáció nagyrésze abszolút áttevődött a digitális térbe. Amennyi ember, annyi felhasználás. Kedvenceinkről megosztott képektől kezdve, ízletes ételek receptjein át, a politika és a véleményformálás is megtalálható kedvelt felületeinken. Ennek egyik oka a technológia és az infrastruktúra rohamos fejlődése, mely által egyre több ember engedheti meg magának a szinte mindenhol elérhető internetet és olyan eszközöket, melyek segítségével kedvére böngészhet, illetve oszthat meg különböző információkat. Az információáramlás sosem volt annyira gyors, mint napjainkban, ezért az internet és a közösségi média felhasználási területeinek határai szignifikánsan bővültek. A tömeges vándorlás során sincs ez másképpen. Különböző okai lehetnek a vándorlásnak, például jobb megélhetés, természeti katasztrófák, háborúk. (Hautzinger 2018) Ebben az esetben sem szabad eltekintenünk attól, hogy a megfelelő mennyiségű és gyorsaságú adatszolgáltatás kulcsfontosságú a tájékozódástól kezdve a rendezett

lebonyolításig. Az internetes hirdetések embertömegeket érnek el, a célzott, különböző érdeklődési körökre kielezett algoritmusok ehhez még inkább hozzájárulnak. A Facebooknak 2024 áprilisi adatok alapján havonta 3,07 milliárd felhasználója van, ezzel az összes közösségi médiafelület közül a legnagyobb népszerűségnek örvendő platform a mai napig, hiszen a Demandsage statisztikája alapján a social média felhasználók 60,91% rendelkezik Facebook profillal. (Shewale 2024) Ezzel szemben a népszerű videómegosztó portált 2,5 milliárd felhasználó használja havonta, míg a TikTok platformját 1,04 milliárd ember látogatja havonta 2024-ben. (Singh 2024a, 2024b) Ezen felül megjelennek azok a közösségi médiaoldalak, amelyek fő célja az emberek közötti kommunikáció megteremtése, illetve fenntartása, a videók, képek, hanganyagok megosztása csak másodlagos szolgáltatásként jelenik meg. Ilyen például a Messenger (Facebook/Meta szolgáltatása). Különösen oda kell figyelni, azokra az alkalmazásokra, amelyek nem szolgáltatnak, illetve tárolnak adatot, valamint nem ellenőrzik a platformjukon folyó kommunikáció tartalmát. A Messenger több szempontból ellenőrzi és vizsgálja a platformon elküldött üzeneteket, képeket. A felhasználói feltételekben és a biztonsági menüben is tesz rá utalást, a gyermekek szexuális kizsákmányolása és az abúzus egy folyamatos monitorozási tevékenység alatt álló témaköre. (Petoff 2018) Ezzel szemben vannak olyan alkalmazások, amelyek nem, hogy nem ellenőrzik, de információt sem szolgáltatnak – a hatóságok megkeresése esetén sem – a platformon folyó beszélgetésekről. Az egyik legnépszerűbb ilyen csevegő alkalmazás a Telegram. A Telegramnak 2024 júliusában 950 millió aktív felhasználója volt. (Singh 2024c)

Összességében elmondható, hogy a közösségi média egy rendkívül tág fogalom, hiszen mind a blogok, mind a közösségi projektek (pl. Wikipédia), tartalmi közösségek (pl. Facebook, Instagram), illetve az egyre inkább elterjedő virtuális valóságot alkalmazó játékok a részei.

Közösségi média hatása

Az internet olyannyira beleszötte magát mindennapjainkba, hogy multimilliárdos vállalkozások épülnek rá, valamint az életünkre kihatással lévő információk, események befolyásolására is alkalmas platformként mutatkozik meg. A Princeton Egyetem egyik tanulmánya az akkori amerikai elnök, Donald Trump megválasztását, illetve választási kampányát elemzi. A tanulmány szerint Trump győzelmének kulcsa a választópolgárok közösségi médiafelületeken való megszólítása, illetve a platformokon történő kommunikáció. 2022. október 26-án Trump a CBS

News-nak adott interjújában maga jelenti ki: „I think I wouldn't be here if I didn't have social media.” Lefordítva: Úgy hiszem nem lennék itt, ha nem lenne közösségi média. (Stahl 2020) A közösségi média tehát rendkívül nagy hatással van ránk. Több globális trend született, amelyeknek olyan jelentős kimenetelük lett, amely révén mind a rendvédelem, mind a politika, mind a gazdaság, valamint más színterek érintve lettek. Ilyenek például a black lives matter és a me too mozgalmak.

Dr. Barabás A. Tünde szerint „a félelmek és szorongások, amelyek azután idegenellenességben nyilvánulnak meg a legjellemzőbben, sokszor bizonytalan forrásokból, média- és bulvármédia hírekből, vagy közösségimédia-megosztásokból származnak, közvetlenül megtapasztalt eredetük rendszerint nincsen.” (Barabás 2016: 43) Az állítás rendkívül megfogó és elgondolkodtató. Viszonyításképp a hazai legnépszerűbb online hírportálokat vizsgáltuk, amely alapján elmondható, hogy az Index weboldala (URL₃) esetében a találatok száma 4906 darabot jelentett. A Telex weboldalán (URL₄) 214 cikknél található meg a „migráció” címke, míg a 444.hu nem számszerűsíti a találatokat, de ott is hosszasan olvashat az ember a migráció szóra való keresés esetén. A hírportálok bár összes cikkét el nem olvastuk, jó néhányat átnéztünk, illetve a címek is elég beszédesek az esetek nagy részében. Ebből kifolyólag elmondható, hogy Dr. Barabás A. Tündének igaza van, a migrációban résztvevő személyekkel szemben a közösségi média és a hírportálok negatív képet festenek, riogatóan hatnak az emberek számára.

Kik migrálnak és miért

Fontos leszögezni, hogy a migráció lehet legális, illetve olyan határátlépés, amely az adott ország határának átlépése jogszabályba ütköző módon történik. A motiváció lényegében közömbös a határátlépés jogszerűségének vizsgálatánál. A közösségi média esetében azonban nem elhanyagolható a migrálást kiváltó ok. Az Európai Parlament három fő szekcióra osztja a migráció push (kiváltó-elhagyandó ország, terület) és pull (vonzó-cél ország, terület) okokat. Az első a szociális és politikai okok, a második a demográfiai és gazdasági okok, a harmadik terület a környezeti és a klímaváltozással járó okok. A közösségi média ezeket az okokat felnagyíthatja, hiszen bárki véleményt nyilváníthat, ezáltal az extrémista, a radikalista és a kifejezetten ártó szándékú deviáns emberek is megjelenítik véleményüket. Teszik ezt gyakran erőszakos és folyamatos presszionálással. (Például a már korábban is említett black lives matter mozgalom, de ide sorolható a fiatalok körében elterjedt

különböző online kihívások, amelyek öngerjesztő folyamatként egyre erőszakosabbak és veszélyesebbek lesznek.) (Consky 2024)

Az internet másik oldala a lehetőségeket rejti magában. Megmutathatja azokat a lehetőségeket, amelyeket a másik hely adni tud. Ezek a pull faktorok, amelyekkel kifejezetten a vonzó oldalát jelenítik meg egy-egy országnak, területnek. A közösségi médián az emberek többségében az élet jó dolgait, pozitív történéseit osztják meg, amely alkalmas arra, hogy sokkal jobb képet mutasson a valóságról, mint amilyen. (Freitas 2017) A jobb megélhetés, a biztonság és egyéb, az élethez szükséges alapfeltételek biztosítása gyakori migrációs indok, amely a közösségi médián keresztül még inkább kiéleződik. A személyre szabott hirdetések, tartalmak elősegítik a változáshoz kialakuló vágyat, megerősítik az akaratot és cselekvésre készítetnek. (Richards–Caldwell 2015) A reklámok és a célzott tartalmak az interneten az érdeklődési kör elmélyülését és presszionálását okozza. (Juggath 2019)

Közösségi média felhasználása a migráció vonatkozásában

Az internet rendkívül széles felhasználási területtel rendelkezik. A migráció szempontjából elsősorban az információszerzés a leginkább kiemelkedő alkalmazási lehetőség. Bárki, szinte bárhol, bárkivel kommunikálhat az internet segítségével. Ezáltal olyan információk birtokába juthat, amelyek nem nyilvánosak, vagy csak kifejezetten egy meghatározott személynek, csoportnak szólnak. Több olyan X (korábban Twitter), vagy YouTube digitális tartalom került már nyilvánosságra, amelyek kifejezetten emberek toborzására készültek terrorista szervezetekhez való csatlakozáshoz. (Lieberman 2017) Nem csak a terrorizmusnak nyújt platformot az internet, hanem a migrációnak is. (Hautzinger 2016) A migráns útvonalakról könnyebben tudnak információt szerezni. Lehetőség van tapasztalatok megosztására, ajánlások kérésére. Azok számára, akik valamilyen kényszer hatására kell, hogy elhagyják otthonukat, a migráció egy rendkívül összetett folyamat, amely összetett információigény szükségletét jelenti, mind az utazás, mind a célállomással kapcsolatban. A VoIP hívások technológiája és a különböző VPN szolgáltatók használata lehetőséget biztosít az anonim tájékozódásra. A biztonságos, vagy inkább biztonságosabb útvonalak pontos elérhetőségéről, azokról a határátkelőhelyekről, ahol lehetséges az illegális átjutás országok között olyan információ szükséges, amely biztos, hogy valós. A rossz vagy téves információk megszerzésének következményei testi sérülést vagy halált, család elvesztését vagy pénzügyi csődöt okozhatnak. (Borkert–Fisher–Yafi

2018) Az útra kelő személyeknek a közösségi média által lehetőségük van tapasztalatot szerezni már sikerrel járt emberektől, akik testközei élményekkel szolgálhatnak. Olyan adatokhoz juthatnak, amelyek nem feltétlenül jelennek meg máshol. Természetesen minden egyes új információ veszélyt is hordoz magában, hiszen – mint azt korábban említettük – az interneten bárki lehet a beszélgetőpartnerünk. A jobb, könnyebb élet, az életben maradás utáni vágy, a szinte vak bizalom kiszolgáltatottá teszi a migrálni kényszerülő embereket. A közösségi média lehetőséget ad a több forrásból származó információgyűjtésre, így feltérképezhetik a kockázatokat, a lehetőségeket, és megfontoltabb, biztosabb döntést hozhatnak.

Fontosnak tartjuk kiemelni a leginkább elszigetelt országok lakóinak kommunikációját. Egyes országok, mint például Észak-Korea, olyan mélyen elhatárolódtak, hogy az ott élők semmilyen országhatáron túli tényezőt nem ismernek. Számukra a lakóhelyük megválasztása, megváltoztatása elképzelhetetlen műveletnek látszik. Akik mégis valamilyen módon megpróbálkoznak, azoknak az információszerzés lehetősége rendkívül korlátolt. Már az anonimitást ígérő alkalmazások, digitális platformok sem elég megbízhatóak számukra, így a lekövethetetlen dark web felületét kell használni a tájékozódásra. A dark web nyújtotta anonimitást nem csak információszerzésre alkalmazzák. Az embercsempész szervezetek szolgáltatásaikat kínálják az internet ezen területén. Továbbá lehetőség van hamis személyazonosságot igazoló okmányok megvásárlására is, a már sikerrel járt menekültek számára. (Baravelle–Lopez–Lee 2016) A dark web egyik fő problémája a feketepiaci fórumok, amelyeket illegális tevékenységek megbeszélésére, koordinálására, illetve kereskedelmére használnak. Az Interpol által megalapított szervezet, az iOCTA (Internet Organized Crime Assessment) kifejtette, hogy a bűnözőknek nem kell a közelben tartózkodniuk a fizikai bűncselekmény elkövetéséhez, a dark web hozzájárul a nyomok eltüntetéséhez is, így a bűnözés fő mozgatórugói, irányítói egy távoli, nem nyilvános helyről végzik munkájukat. Ebből kifolyólag az embercsempészet koordinálása, szervezése is online térben valósul meg. (URL6)

A dark web monitorozása, illetve azoknak a területeknek a figyelése, ahonnan gyakran kényszerülnek migrációra az emberek, a mesterséges intelligencia (MI) alkalmazása nyújthat segítséget. India az egyik leginkább katasztrófa súlytotta területe Földünknek. (URL7) Az Új-Delhi Egyetem egyik kutatása a mesterséges intelligenciát vizsgálta, és azt, hogy hogyan lehetne a mesterséges intelligenciát felhasználni az illegális migrációval együtt járó embercsempészet/emberkereskedelem vizsgálatára. Szerintük ezt a dark web felületén az MI-vel történő

nyelvezett, a szövegmonitorozással, míg a fizikai térben az útvonalakon felbukkanó emberek arcának azonosításával lehetne visszaszorítani. Az Európai Unióban ez számos adatvédelmi (GDPR: General Data Protection Regulation) és egyéb személyiségi jogi kérdést vet fel, azonban a tanulmány rámutat arra, hogy a természeti katasztrófák után az elvándorlásra kényszerített, az emberkereskedelemnek kiszolgáltatott személyek azonosításánál rendkívüli pozitív eredmények születtek. (Graham 2022) Továbbra is felmerül a kérdés, mennyire van jogunk például a tanulmányban említett szállodai kamerák felvételeit felhasználni az emberek beazonosítása érdekében. (A tanulmányban arról számolnak be, hogy naponta körülbelül nyolc gyermeket mentenek meg, ami több mint 60 százalékkal nagyobb arányt jelent, mint a mesterséges intelligencia előtti időszakban.) (Dutta 2020)

Az Európai Unióban 2022-ben 384,245 személy volt, aki menedékkjogot kaphatott, ezen személyek több mint negyede háború súlytotta területekről érkezett. (URL8) Az ilyen esetekben, mikor egy háborús konfliktus miatt az adott ország lakói menekülni kényszerülnek, az információszerzés kiemelt feladat mind a menekültek, mind a befogadó országok rendvédelmi szervei számára. Ilyenkor fontos megismerni, hogy hol tudjuk a legtöbb információt adni és szerezni a menekültek tekintetében, rendvédelmi szervként.

A szír polgárháborút követően a szír menekülésre kényszerülők 97 százaléka a Facebook-ot használta információszerzésre. (Siegel-Wolff-Weinstein 2023) A legtöbb arab nyelven intézett keresés a különböző menekültekből álló csoportokra, befogadó országokra és az országok befogadási feltételeire irányult. Nagy része ezeknek a személyeknek nyílt csoportba lépett be, ahol információt kereshetett az útvonalak és a befogadó országok tekintetében. A zárt csoportok a jelentkezéseket illetően nagy szűréseket alkalmaztak, hogy tényleg csak olyan lépjen be, aki arra jogosult, tehát menekült. A Facebook a használt lehetőségek közül a legnyíltabb és legelérhetőbb, így az onnan való adatgyűjtés a rendvédelmi szervek számára megfelelő keresési kritériumok esetén a legegyszerűbb.

A másik lehetőség, melyet a vándorlók használnak a WhatsApp nevű online szöveges üzenetküldő alkalmazás, mely szintén a Facebook anyavállalatának, a Meta-nak kezében van. (URL9) Mivel ennek az alkalmazásnak a rendeltetése és felépítése más, így rendvédelmi szempontból az itt folyó adathalmaz megismerése, feldolgozása, az arra való reagálás is komplikáltabb. A WhatsApp privát üzenetváltást kínál felhasználóinak, vagy akár csoportos beszélgetést is, egy fiók létrehozásánál a legtöbb esetben pedig telefonszám megadása is kötelező. Ezen felül, a privát beszélgetések

végpontok közötti titkosításon eshetnek át, így más, harmadik személy nagyon nehezen vagy semmiképpen sem férhet hozzá ezekhez az üzenetekhez. A hagyományos médiával ellentétben a menekültek vagy azok csoportja nem csak arra használja ezeket a titkosítással bíró alkalmazásokat, hogy a rendvédelmet megkerülve társadalmat sértő cselekményeket hajtsanak végre, vagy ilyeneket szervezzenek. A menekülni kényszerülők a célországban való talpra állás és megélhetés szempontjából tömegesen keresnek munkahelyeket is, azonban több esetben válnak ezek a személyek a hamis hirdetések vagy információk miatt bántalmazás, szexuális erőszak áldozatává.

Az előbb leírtak alapján ténylegesen indokolt a rendvédelmi szervek adatgyűjtése annak érdekében, hogy a szerveződő bevándorlók esetleges kriminált cselekményei visszaszorításra kerüljenek, a békés migrálók tájékoztatása teljeskörű legyen, és hamis információk (fake news) által senki se váljon erőszakos bűncselekmények áldozatává.

Erre többféle megoldás létezik, melyek kielégítik a rendvédelem ezen igényeit. Az egyik lehetőség, mely széleskörűen elérhető és alkalmazása nem jár nagy kiadással, a monitoring. A monitoring vagy monitorozás olyan tevékenységet takar, ami alatt bizonyos szempontok szerint megfigyelés alatt tartunk valakit. Alkalmazzák ezt az egészségügyben, a környezetvédelem területén és a számítástechnikában. A rendvédelemben is megtalálhatjuk ezt a fajta tevékenységet, és tömeges bevándorlás során sem szabad eltekinteni ettől a lehetőségtől, ugyanis megannyi információhoz juthatunk hozzá a migráló csoportokat illetően, még hozzá valós időben. Az ehhez szükséges eszközök szempontjából csekély apparátust kíván meg ez a megfigyelési forma, ugyanis elég hozzá egy olyan számítástechnikai eszköz (legyen az asztali számítógép, laptop vagy akár egy mobiltelefon), mely internetelés révén hozzá tud férni a szóban forgó közösségi médiaplatformhoz. A monitoring nem csak arra ad lehetőséget, hogy valós időben jussunk információhoz, hanem arra is, hogy ezen információkra reagálva, preventív eszközként tájékoztatást biztosítsunk a menekülésre kényszerülőknek. Különböző jellemzők mentén, a megfelelő nyelven és a megfelelő információ nyújtásával lehetne az országba való békés bevándorlást, az ellenőrzés folyamatát biztosítani.

A monitoringnak különböző feltételeknek kell megfelelnie, továbbá több módszerrel való kivitelezése is lehetséges, a következőkben ezt szeretnénk kifejteni.

A monitoring tevékenység feltételei

Mások megfigyelése, az ebből származó információk elemzése és értékelése olyan folyamat, amelynek során

szigorúan be kell tartani a vonatkozó jogszabályokat. Ez a tevékenység sértheti az egyének magánszféráját, mivel az összegyűjtött adatok gyakran személyes jellegűek, ezért különös figyelmet kell fordítani az Európai Unióban érvényben lévő törvényekre, például a GDPR-ra. Emellett fontos betartani a mesterséges intelligenciával kapcsolatos eszközökre vonatkozó EU AI Act (a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály) rendelkezéseit is, amely a világ első átfogó MI szabályozási rendszere. (URL10)

A monitoring tevékenység egyik legfontosabb alapelve a célhoz kötöttség. A hatóságoknak csak olyan adatokat szabad gyűjteniük, amelyek közvetlenül kapcsolódnak a kitűzött célhoz. Ha a rendőrség célja a tájékoztatás, akkor a megfigyelések és keresések kritériumait kizárólag erre kell korlátozni. Azonban, ha a nemzetközi jelzések alapján fennáll a gyanú, hogy egy menekült csoport esetleg agresszív cselekményeket tervez, a közrend, illetve az élet és testi épség védelme érdekében indokolt lehet az agresszorok profilozása és útvonaluk követése. Ez segíthet feltárni, hogy az adott csoport tagjai milyen veszélyes tevékenységekben vettek részt. Ezen túlmenően gondosan ügyelni kell az adatvédelmi incidensek elkerülésére, a megfelelő adattárolásra és a határidők betartására. Ez azért is kiemelten fontos, mert a monitorozás során keletkező adatmennyiség gyorsan megnövekedhet, ami bonyolultabbá teszi azok biztonságos kezelését.

A rendvédelmi szervek feladata továbbá, hogy nemzetközi együttműködések során az információ egyik országból a másikba veszteségmentesen és gyorsan elérjen. Ez rendekkel megkönnyítheti azon országok munkáját, amelyek területén a menekülni kényszerülő csoportok útvonalai haladnak. Ebben segíthet például, ha az elemzések során megkapott adatokat és információkat egy egységes formátumú, mindenki számára elérhető dokumentumba táplálják, és azokat különböző országok részére elérhetővé teszik. Erre tökéletes platform lehetne a Schengeni Információs Rendszer (SIS), Európa legnagyobb biztonsági és határigazgatási célú informatikai rendszere. Ezen keresztül minden olyan ország, amely potenciális útvonalaként szolgálhat a menekültek vándorlását illetően, megfelelő és gyors tájékoztatást kaphatna a migráló csoportok hangulatáról, együttműködéséről, igényeiről.

Habár elég lenne egy személy, és akár egy mobiltelefon is egy alapvető felméréshez a menekültek közösségi média jelenlétének megfigyeléséhez, természetesen ebben az esetben is igaz, hogy megfelelő mennyiségű személyzet és technológiai felszereltség a monitoring tevékenység javára válik. A mesterséges intelligencia számos hasznos funkcióval rendelkezik a kereskedelmi szférában. Azonban nem szabad elfeledni,

hogy az ingyen elérhető megoldások használata a rendőrség javára is válhat, ha azt megfelelően kezeli. Nagy előnye a nyelvi alapú mesterséges intelligencia modelleknek, hogy működtetésükhöz nem kell számítástechnikában jártas személy, hanem egyszerűen csak megírjuk az igényeinket, melyet az MI majd teljesít. Ezen felül, mivel a szöveggörnyezetet és a kontextust is képes értelmezni, könnyedén kérhetjük az MI-től, hogy egy arab szöveget fordítson le magyarra, mely szöveg nem csak egy tükörfordításként funkcionál, hanem egy érthető és elemezhető szöveget nyújt a rendvédelem számára. (Bhat 2023)

További hasznos alkalmazás, mely a határvédelem munkáját jelentősen előmozdítaná, a Netvizz nevű applikáció. A Netvizz egy adatgyűjtő és kivonatoló program, mely segít a Facebook-on található adatokból elemezni, kapcsolatrendszert felépíteni, illetve releváns információkat gyűjteni. (URL11) Ezen információk feldolgozását a programon kívül természetesen az előbb lehetőségként felsorolt mesterséges intelligencia is elvégezheti, mely akár szövegesen, hosszan vagy röviden, akár grafikusán is tudja ábrázolni a feldolgozott adatokat.

A monitorozás tevékenységéből eredő lehetőségek

A csoportok viselkedésének megfigyelésével a rendőrség előre jelezheti, így megelőzheti a lehetséges rendbontásokat. Az agresszív megnyilvánulások korai felismerése lehetővé teszi, hogy a hatóságok időben és megfelelő erőforrásokkal készüljenek fel a helyzet kezelésére.

A megfigyelések során felderíthetőek korábban ismeretlen csempészútvonalak is, így ezen információk segítségével az illegális migráció elleni küzdelem hatékonyabbá tehető.

A kapott adatokból akár kapcsolati hálót is fel lehetne építeni, mely során később érkező csoportok viselkedését, együttműködési hajlandóságát lehetne megállapítani, mely szintén a prevenció miatt értékes adat.

Azonban véleményünk szerint a rendezett módon történő határátkelés egyik pillére a megfelelő kommunikáció és tájékoztatás, amivel az adott ország rendvédelmi szerve szimpátiát alakíthat ki a menekülni kényszerülőkkel, így az együttműködésre való hajlandóság magasabb fokot érhet el, mint valaha.

Az elemzések során fény derülhet a bevándorló csoportok összetételéről. Ez azért fontos információ, mert így a rendőrségnek tudomása lesz arról, hogy a megfelelő tájékoztatást milyen nyelven tegye közzé a határátkelés során. Az sem mindegy, milyen tájékoztatást kapnak ezek a csoportok. A monitorozás

arra is megoldást nyújthat, hogy a rendvédelmi szervek hogyan építsék fel saját tájékoztatásukat azoknak a bevándorlóknak, akik az országban készülnek menedékkérelmet kérni, vagy azoknak, akik csak áthaladás céljából lépnek be az ország területére. Az igények felmérése, a csoportok együttműködésének elérésében a „személyre szabott” tájékoztatás nagy segítség lehet a rendvédelmi szervek számára. Ilyen információk lehetnek például útvonalak, tömegközlekedési lehetőségek, segélylehetőségek, irodák, segédlet ügyintézéshez. Ez a fajta hozzáállás a rendvédelem felől a csoportok szimpátiáját válthatja ki, ami szintén csökkenti az erőszakos cselekmények bekövetkezésének kockázatát.

A közösségi média két oldala

A közösségi média nem csak hasznos lehet a migráló személyek számára. Az internet tele van álhírekkel, megtévesztő információkkal. (Shu-Liu 2019) Az embereknek nehézséget okoz megkülönböztetni a valódi híreket az álhírektől. Az internetfelhasználók nagyobb kognitív aktivitást mutatnak, ha a hírek címlapjai egybeesnek politikai véleményükkel, és nagyobb valószínűséggel hisznek nekik. A véleményüket megkérdőjelező szalagcímek kevés kognitív aktivitást kapnak (azaz figyelmen kívül hagyják őket), és a felhasználók kisebb valószínűséggel hisznek nekik. (Olan–Jayawickrama–Arakpogun–Suklan–Liu 2024) Patricia Moravec, Randal Minas és Alan Dennis kutatása alapján az emberek csupán 17%-a tudta a véletlenül jobban felismerni az álhíreket. Más szóval, a legtöbb közösségi médiafelhasználó jobban ítélné meg az igazságot, ha feldobna egy érmét. (Moravec–Minas–Dennis 2018) Márpedig az álhírek a migrációban, különösen az illegális migrációban résztvevő személyek számára halálos kimenetelűek is lehetnek. (Acevedo–Linares–Telemundo 2023)

A közösségi média hatásait vizsgálva a migráció aspektusában kiemelendő tény az embercsempészeknek való kiszolgáltatottság. A migránsokat csempészők nem csak szolgáltatásaik hirdetésére, de a kommunikációra és az események koordinálására is a közösségi média csevegő felületeit használják. (De Giorgi–Pellizzari 2009) A migránscsempészet és az emberkereskedelem két, egymással összefüggő jelenség, bár elméletben világosan elkülöníthetőek: az embercsempészet megegyezésen alapul, mivel a migráns (illegális) szolgáltatást kér, amelyért fizet, míg az emberkereskedelem csalással és kizsákmányolással jár, ill. hiányzik az országhatárokon áthurcolt hozzájárulása. (Nussio–Bove–Steele 2019) Ezen felül olyan nemzetközi bűncselekmény, amely a nők, férfiak és gyermekek elleni erőszak szélsőséges formáiról ismert. Bár az

emberkereskedelemmel/csempészetrel kapcsolatos erőszak jól dokumentált, áldozatainak egészségi állapota jórészt elhanyagolt téma. Az embercsempészet áldozataiban az egészségügyi kockázatok és következmények már az embercsempészetrel való beszerzésük előtt elkezdődhetnek, a kizsákmányolás teljes időtartama alatt folytatódhatnak, és még a szabadulásuk után is fennállhatnak.

Továbbá a migrációban résztvevők fizikai, szexuális és pszichológiai sérüléseket szenvedhetnek útjuk során, foglalkozási kockázatokat, jogi korlátozásokat és megbélyegzést kapcsolatos nehézségeket szenvedhetnek el, amelyet a közösségi média még inkább felerősíthet. (Zimmerman–Hossain–Watts 2011)

Emberkereskedelemmel és embercsempészetrel olyan nemzetközi szervezetek foglalkoznak, mint az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatala (UNODC), a Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) és az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága (UNHCR) (tekintettel arra, hogy a menedékkérők többsége érintett az embercsempészetben, ill. sok menedékkérő és menekült az emberkereskedelem áldozata). (Triandafyllidou–Palumbo 2023) Ezen túlmenően az EU határvédelmi ügynökségei (például a Frontex) nemcsak az embercsempészet, hanem az emberkereskedelem terén is aktívabbá váltak. A hatóságok erős fellépése elengedhetetlen. (Hernandez–Rudolph 2015) A migrációban résztvevő személyek rendkívül embertelen kizsákmányolás és a helyzetükkel való visszaélés áldozatai. Elég csak visszaemlékezni arra a megrázó, 2015-ös eseményre, amikor magyar forgalmi rendszámú gépjárműben 71 halott migránst találtak, köztük négy gyermeket. Nem csak hazánkban találkozni hasonlóval: 2020–2021 között Európa határain körülbelül 5,500 migráns halt meg. A látencia feltehetőleg hatalmas, így csak becsült számok álnak rendelkezésre. (URL12)

Mint a mindennapok bármely területén, a migráció kapcsán sem csak negatív velejárója van a közösségi médiának. Azon felül, hogy könnyebb és gyorsabb információszerzési lehetőséget biztosít, több más előnye is megjelenik. Ilyen például, hogy az emberek első kézből, valódi tapasztalatokból informálódhatnak. Megjelenik a kollektív bölcsesség is, hiszen egy fórumon többen is hozzászólhatnak a témához, így kiegészítve, javítva, aktualizálva az ott elhangzottakat, leírtakat. Ezen felül könnyebben beilleszkedhetnek az adott területen, hiszen az online térben sokkal bátrabbak és nyitottabbak az emberek, így a fizikai térben való ismerkedés is könnyebb lehet. Kiemelkedően pozitív tulajdonsága a közösségi médiának az ottmaradt, hátrahagyott családtagokkal, barátokkal való kapcsolattartás lehetőségének biztosítása. (Borker–Fisher–Yafi 2018) A közösségi média abban is segítség a vándorlásra kényszerülők számára, hogy felderítsék,

előre megismerjük úticéljuk környezetét, az ott élők szokásait, ezzel is megkönnyítve a beilleszkedést. (Dekker–Engbersen 2014) Az ott élők és a már korábban oda migrált személyekkel is felvehetik a kapcsolatot, így a diaszpórával előre kapcsolatot teremtve könnyebben hozhat döntést az otthonát elhagyni készülő.

A migráció, a szervezett bűnözés és a közösségi média

A migráció kapcsán a szervezett bűnözés az egyik legnagyobb kihívás a rendvédelem számára. A közösségi média és annak felhasználási lehetőségei megannyi pozitív hatása mellett a bűnözőknek is platformot nyújt a kommunikációra, behálózásra.

Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata elismeri mindenki jogát arra vonatkozóan, hogy üldöztetés esetén menedékjogot kérjen. Ez a jog képezi a 18 nemzetből álló ENSZ-konferencia által 1951-ben elfogadott, és az 1967-es jegyzőkönyvvel kiegészített, a menekültek jogállásáról szóló egyezmény alapját, amit a menedékjogot szabályozó globális szabványnak tekintenek. (URL13) Az illegális migráció azonban nem része ennek az egyezménynek. (Borkert–Fisher–Yafi 2018) Ez a Genfi Egyezményként is ismert nemzetközi szerződés a menekültek védelmének sarokköve. Az Egyezmény a hátrányos megkülönböztetés tilalmának, a büntetés tilalmának és a visszaküldés tilalmának (non-refoulement) általános elvein alapul. (URL14)

Az illegális migrációval és a szervezett bűnözés visszaszorításával a magyar rendőrség kiemelten foglalkozik. Már a Rendőrségi Törvényben is külön pontban megjelenik, mint a rendőrség feladata. (URL15) A szervezett bűnözés általában határon átvelő jellegére tekintettel (a migrációval kapcsolatban lehetetlen nem érinteni több országot) a rendvédelmi szervek különböző együttműködésekkel lépnek fel az embercsempész hálózatok ellen. A magyar rendőrség tag a Bűnügyi Rendőrség Nemzetközi Szervezetében (Interpol) és a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniói Ügynökségében (Europol). (Nyeste–Szendrei 2020)

A migráció vonatkozásában az embercsempészzel foglalkozó bünszervezetek olyan kihívást jelentenek, amely egyedi megítélésű és kiemelt figyelmet igénylő ügyeket keletkeztetnek. Speciálisan embercsempészzel foglalkozó bünszervezetek jelentek meg, mint tevékenységük fő profilja. (Szendrei 2022) Hazánkban a migrációval kapcsolatos ügyek nagy részével a határrendészet (URL16), illetve az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság foglalkozik. (URL17) A szervezett bűnözésre specializálódott alegységek azonban a rendőrség több ágánál megjelenik, ilyen

például a Nemzeti Nyomozó Iroda Szervezett Bűnözés Elleni Főosztály. (Ábrahám et al. 2011)

Szélesebb eszköztár

A szervezett bűnözés súlyosbító körülmény, így az eljárás során is sokkal széleskörűbb eszköztára lehet a nyomozónak. A közösségi média vonatkozásában a felderítés során a bírói engedélyes leplezett eszközök alkalmazásának leginkább szükséges eleme, az információs rendszer titkos megfigyelése lehet. (URL18) Ezen felül a lehallgatás egy szintén tetemes mennyiségű, érzékeny információhoz juttatható eszköze a nyomozónak, amellyel másképp nem, vagy csak nagyon körülményesen beszerezhető információkhoz juthat. Fontos megemlíteni – bár nem bírói engedélyes eszköz, de az egyik leglényegesebb adat ismerhető meg alkalmazása során – a különböző IP címek, cellainformációk megismeréséhez köthető módszereket. Ezek által lehetséges az elektronikus hírközlési eszköz vagy információs rendszer azonosítása, illetve személyek hollétének megállapításához szükséges adatok megszerzése, helymeghatározása. Ezekkel a módszerekkel a különböző közösségimédia oldalakon folytatott kommunikáció tartalmát lehet megismerni, amely a későbbiekben a megelőzés, vagy utólagosan a felderítés számára jelent nagy előnyt.

A magyar rendőrség több olyan adatbázist vezet, amelyek belső felhasználásúak és bizalmasak. Az Európai Unió tagállamainak is több olyan közös adatbázisa és rendszere van, amely az illegális migrációval foglalkozik. Ezek például a Schengeni Információs Rendszer (SIS) (URL19), az Eurodac adatbázis és a Vízuminformációs Rendszer (VIS) (URL20), amelyek hatalmas, gyakran biometrikus adatokat is tartalmazó adatbázisok. Céljuk a migrációs áramlások ellenőrzése, valamint a legális- és illegális migránsok azonosítása, ill. egymástól elhatárolása. Ezek a rendszerek képesek az illegális migránsok egy részének „újra azonosítására” migrációs történetük digitális nyomai alapján. „Az érvelés szerint a digitális infrastruktúra, amely mostanra már túl van a gyermekkorán, az illegális migránsok európai felügyeletének félelmetes eszközévé fejlődik.” (Broeders 2007) A közösségi média bárki számára hozzáférhető és információszerezésre használható adatbázis, amelynek ugyan úgy feltétele az előzetes adatbevitel (regisztráció) a keresett személyről, mint a korábban említett nyilvántartási rendszerek esetében. A főbb különbség, hogy a közösségi média felületein fellelhető információk általában nyílt forrású adatszerezés során kerülnek feltárára, tehát nem egy közhiteles nyilvántartás adatai. Viszont sokszor rendkívül frissek, személyesek és a

jelenlegi állapotot tükrözik úgy a vizsgált személy helyzetét, mint küllemét tekintve.

Összességében elmondható, hogy mind az emberkereskedelem, mind az illegális migráció visszaszorítása érdekében kreatív megoldások szükségesek az eredményes felderítés érdekében.

Fontos kiemelni, hogy a határon átnyúló bűnözés fő indítéka az anyagi haszonszerzés. A témát kutatva elengedhetetlen megemlíteni a bűnözésből származó pénzüsszegek útjának feltérképezését. Ez azért is lényeges, mert az emberkereskedelemben résztvevők – úgy az embercsempészek mint az áldozatok – próbálnak a lehető leginkább anonimak maradni. A pénz viszont visszakövethető, például egy WesternUnion vagy Wise, esetleg Revolut tranzakció esetében, ezért lényeges a vagyoni háttér felderítése a gyanúsítottak és családtagjaik körében, hogy a bűncselekmény elkövetéséből származó vagyon lefoglalható és elkobozható, visszakövethető legyen. (Ábrahám et al. 2011)

Etikai dilemmák

A titkos információgyűjtés, illetve annak eszközei, valamint a leplezett eszközök alkalmazásának nagy dilemmája az emberek személyes terében való „kutakodás”. Kétségek nélkül rendkívül személyes és a privát szférát érintő módszerekkel juthatnak a hatóságok információkhoz. A módszerek rengeteg kérdést vetnek fel, még akkor is, ha a biztonság és a rend fenntartása érdekében kerülnek alkalmazásra. Hazánkban a GDPR (URL21) és az ún. MAV törvény (törvény a minősített adat védelméről) (URL22) érvényesül, így például elképzelhetetlen egy olyan fajta szigorú és magánéletbe törő rendszer, mint a kínaiakat folyamatosan figyelő mechanizmusok, arcfelismerő rendszerek. Szükséges megteremteni a szabadság és a biztonság egyensúlyát, hiszen a túlzott korlátok és ellenőrzések bizalmatlanságot és a társadalmak kohéziójának gyengülését eredményezhetik. A közösségi média monitorozása, mind a migrációt érintő kihívások tekintetében, mind az élet más területein az információs rendszerek adatvédelmi kihívásaival egyenlő nehézségű feladat lesz, amely az egyén autonómiájának veszélyeit magában foglalva jelenik meg.

Összegzés

A közösségi média hatalmas befolyásoló erővel rendelkezik, mind az egyénre, mind egy csoportra nézve. A különböző közösségi médiaplatformokon az emberek nagy része megtalálható, rengetegen használják, a mindennapi élet része. Hatással van a migrációra, indikátora lehet, és a migrációban résztvevő személyek fő eszköze a tájékozódáshoz, hiszen ezeknek a

platformoknak köszönhetően gyorsan és könnyen tájékozódhatnak az útvonalakról, a befogadó országokról és a menedékjog iránti kérelmek benyújtásáról. Minden területen, így a migráció vonatkozásában is vannak negatív hatásai a social médiának, hiszen veszélyt is jelenthet, például a hamis információk vagy az otthonukat elhagyók kizsákmányolása esetében. A közösségi média még több lehetőséget biztosít a szervezett bűnözésnek, pontosabban az embercsempészeknek, de egyben a rendvédelem kezébe is több eszközt ad a nyomozások során. A nyomozó szervek a felderítést elősegítő eszközök széles palettájából választhatják ki az alkalmazandókat, amelyek használata során több etikai dilemmával kell szembenézni. A közösségi média a rendőrség számára is értékes adatforrás. A platformok megfigyelésével a hatóságok azonosíthatják a migráns csoportok tevékenységét, felderíthetik a csempésztútvonalakat és értékelhetik a lehetséges veszélyeket. A monitoring során azonban fontos az adatvédelmi szabályok betartása és az etikai elvek figyelembevétele. A rendőrségnek a kapott adatok alapján célzott tájékoztatást kell nyújtania a migránsoknak, hogy elősegítse a békés integrációt és csökkentse a társadalmi feszültségeket.

Összességében elmondható, hogy a közösségi média a migrációval szorosan összefügg és monitorozása elősegítheti a biztonságosabb népvándorlást.

Irodalomjegyzék

- Acevedo, N.–Linares, A.–Telemundo, N. (2023) Misinformation fuels the false hopes among migrants after deadly fire in Mexico. NBS News. <https://www.nbcnews.com/news/latino/misinformation-fuels-false-hopes-migrants-mexico-fire-rcna77398> [Letöltve: 2025.03.20.].
- Ábrahám, A.–Bereczki, Z.–Berki, A.–Csáková, I.–Farkasné Halász, H.–Gazdag, T.–Goricsán, T. K.–Istanovszki, L.–Jóvér, I.–Nagy, J.–Németh, R.–Nyeste, P.–Rigó, A.–Rödler, N.–Simon, B.–Sölétromos, Gy.–Szilágyi, R.–Tahóczki, A. (2011) *A szervezett bűnözés kézikönyve*. Budapest, Ludovika Kiadó. https://rtk.uni-nke.hu/document/rtk-uni-nke-hu/Kezikonyv_servezett_bunoozees_NKE_2013.pdf [Letöltve: 2024.08.12.].
- Barabas, A. T. (2016) A migráció kriminológiai aspektusai. In: Hautzinger, Z. (szerk.) *A migráció bűnügyi hatásai*. Magyar Rendészettudományi Társaság, Budapest. p. 43. https://real.mtak.hu/62503/1/Migr_bunu_hatasai_2016_full_u.pdf [Letöltve: 2024.09.20.].

- Baravalle, A.–Lopez, M. M. S.–Lee, S. W. (2016) *Mining the Dark Web: Drugs and Fake Ids.* p. 137. DOI: [10.1109/ICDMW.2016.0056](https://doi.org/10.1109/ICDMW.2016.0056)
- Bhat, H. (2023) AI Contextual Understanding: How Context Windows Shape Language Processing in Chatbots. Medium. <https://medium.com/@harish8383/ai-contextual-understanding-how-context-windows-shape-language-processing-in-chatbots-09836ba8e434> [Letöltve: 2024.08.28].
- Borkert, M.–Fisher, K. E.–Yafi, E (2018) The best, the worst, and the hardest to find: How people, mobiles, and social media connect migrants in (to) Europe. *Social Media+ Society* doi: 10.1177/2056305118764428 <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/2056305118764428> [Letöltve: 2024.09.07].
- Consky, M. (2024) 11-year-old U.K. boy dies after trying dangerous TikTok trend. <https://ktvz.com/cnn-regional/2024/03/11/11-year-old-u-k-boy-dies-after-trying-dangerous-tiktok-trend/> [Letöltve: 2024.09.23].
- De Giorgi, G.–Pellizzari, M. (2009) Welfare migration in Europe. *Labour Economics*, Volume 16. Issue 4. pp. 353–363. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0927537109000062> [Letöltve: 2024.09.09].
- Dekker, R.–Engbersen, G. (2014) How Social Media Transform Migrant Networks and Facilitate Migration. *Global Networks*, Volume 14. Issue 4. pp. 401–418. https://www.researchgate.net/publication/259549540_How_Social_Media_Transform_Migrant_Networks_and_Facilitate_Migration [Letöltve: 2024.09.15].
- Broeders, D. (2007) The New Digital Borders of Europe: EU Databases and the Surveillance of Irregular Migrants. *International Sociology*, 22(1). pp. 70–92. https://www.researchgate.net/publication/249739199_The_New_Digital_Borders_of_EuropeEU_Databases_and_the_Surveillance_of_Irregular_Migrants [Letöltve: 2024.08.24].
- Dutta, M. (2020) [Role of technology in combatting human trafficking](https://www.researchgate.net/publication/357109000_Role_of_technology_in_combatting_human_trafficking). *Вестник Карагандинского университета Серия История. Философия*, 100 (4). pp. 57–64.
- Freitas, D. (2017) *The happiness effect: How social media is driving a generation to appear perfect at any cost.* Osford University Press. https://books.google.hu/books?hl=hu&lr=&id=IHmuDQAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=why+we+only+show+good+things+on+social+media&ots=KXyWoxE41u&sig=l2YZG_3BE3sBx4y6ACrLfa_tfDg&redir_esc=y#v=onepage&q=why%20we%20only%20show%20good%20things%20on%20social%20media&f=false [Letöltve: 2024.09.23].
- Giddens, A. (2008) *Szociológia.* Osiris Kiadó Kft., Budapest.
- Graham, J. K. (2022) *The Dark Web and Human Trafficking.* A Dissertation Presented in Partial Fulfillment Of the Requirements for the Degree Doctor of Philosophy. Liberty University. <https://digitalcommons.liberty.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5274&context=doctoral> [Letöltve: 2024.09.23].
- Hautzinger, Z. (2018) A migráció és a külföldiek büntetőjogi megjelenése. AndAnn Kft., Pécs.
- Hautzinger, Z. (szerk.) (2016) *A migráció bűnügyi hatásai.* Magyar Rendészettudományi Társaság, Migrációs Tagozat, Budapest. https://real.mtak.hu/62503/1/Migr_bunu_hatasai_2016_full_u.pdf [Letöltve: 2025.03.30].
- Hernandez, D.–Rudolph, A. (2015) Modern day slavery: What drives human trafficking in Europe? *European Journal of Political Economy*, Volume 38. June 2015. pp. 118–139. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0176268015000075> [Letöltve: 2024.09.01].
- Horváth, Cs. (2021) *A közösség értelmezése, jellegzetességei és területi vonatkozásai.* <https://www.analecta.hu/index.php/vikekke/article/view/34259> [Letöltve: 2024.09.20].
- Juggath, K. (2019) Negative consequences of using behavioural targeting in online personalised advertising. *Gordon Institute of Business Science*, University of Pretoria. https://repository.up.ac.za/bitstream/handle/2263/73973/Juggath_Negative_2019.pdf?sequence=1 [Letöltve: 2025.01.27].
- Lieberman, A. V. (2017) Terrorism, the internet, and propaganda: A deadly combination. *Journal of National Security Law & Policy*, Vol. 9:95. <https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/jnatselp9&div=9&id=&page=> [Letöltve: 2024.09.23].
- Moravec, P.–Minas, R.–Dennis, A. R. (2018) Fake News on Social Media: People Believe What They Want to Believe When it Makes No Sense at All. *Kelley School of Business Research Paper*, Indiana University. No. 18–87. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3269541 [Letöltve: 2024.09.13].
- Nussio, E.–Bove, V.–Steele, B. (2019) The consequences of terrorism on migration attitudes across Europe. *Political Geography*, Volume 75. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0962629818305316> [Letöltve: 2024.09.02].
- Nyeste, P.–Szendrei, F. (2020) *A bűnügyi hírszerzés kézikönyve.* Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó.

- <https://rtk.uni-nke.hu/document/rtk-uni-nke-hu/A%20bu%CC%8Bnu%CC%88gyi%20hi%CC%8Irsz%CC%8Is%20ke%CC%8Iziko%CC%88nyve.pdf> [Letöltve: 2025.03.20.].
- Olan, F.–Jayawickrama, U.–Arakpogun, E. O.–Suklan, J.–Liu, S. (2024) Fake news on Social Media: the Impact on Society. *Information Systems Frontiers*, Volume 26. pp. 443–458.
<https://link.springer.com/article/10.1007/s10796-022-10242-z> [Letöltve: 2025.03.20.].
- Petroff, A. (2018) Yes, Facebook is scanning your messages for abuse.
<https://money.cnn.com/2018/04/05/technology/facebook-messenger-messages-privacy/index.html> [Letöltve: 2024.09.20.].
- Richards, D.–Caldwell, P. (2015) Impact of social media on the health of children and young people. *Journal of paediatrics and child health*, 2015 Dec. 51(12). pp.1152–7. doi: 10.1111/jpc.13023. Epub 2015 Nov 26. pp. 512.
- Shewale, R. (2024) Facebook Users Statistics 2024.
<https://www.demandsage.com/facebook-statistics/> [Letöltve: 2024.09.20.].
- Shu, K.–Liu, H. (2019) *Detecting fake news on social media*.
<https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-01915-9> [Letöltve: 2024.08.27.].
- Sinha, S. (2022) *Migration and Terrorism in Europe: A Nexus of Two Crises*. p. 6. doi: 10.62365/2576-0955.1059
<https://commons.lib.jmu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1059&context=ijr> [Letöltve: 2024.08.27.].
- Siegel, A.–Wolff, J. S.–Weinstein, J. (2023) How Syrian Refugees Engage with Online Information. *OSF Preprints*, Immigration policy lab, Stanford. p. 7.
<https://osf.io/preprints/osf/vufms> [Letöltve: 2024.08.12.].
- Singh, S. (2024a) How Many People Use Youtube.
<https://www.demandsage.com/youtube-stats/> [Letöltve: 2024.09.20.].
- Singh, S. (2024b) How Many People Use TikTok.
<https://www.demandsage.com/tiktok-user-statistics/> [Letöltve: 2024.09.20.].
- Singh, S. (2024c) *Telegram Statistics (2024) – Users & Revenue Data*.
<https://www.demandsage.com/telegram-statistics/> [Letöltve: 2024.09.20.].
- Stahl, L. (2020) The 60 Minutes interview that President Trump cut short.
<https://www.cbsnews.com/news/president-trump-60-minutes-interview-lesley-stahl/> [Letöltve: 2024.09.20.].
- Szendrei, F. (szerk.) (2022) *Bűnügyi Szolgálati ismeretek – Különös rész*. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó.
<https://webshop.ludovika.hu/wp-content/plugins/olvasoprobak/Olvasoprobak-WEB-1003-Bunugyi-szolgalati-ismeretek-%E2%80%93-Kulonos-resz.pdf> [Letöltve: 2025.03.20.].
- Triandafyllidou, A.–Palumbo, L. (2023) *The governance of migrant smuggling and human trafficking: institutions and networks*. Research Handbook on the Institutions of Global Migration Governance. pp. 214–226.
https://www.researchgate.net/publication/372555398_The_governance_of_migrant_smuggling_and_human_trafficking_institutions_and_networks [Letöltve: 2025.03.20.].
- Yalom, I. D.–Leszcz, M. (2023) *A csoportpszichoterápia elmélete és gyakorlata*. Animula Kiadó, Budapest. p. 46.
- Zimmerman, C.–Hossain, M.–Watts, C. (2011) Human trafficking and health: a conceptual model to inform policy, intervention and research. *Social science & medicine*, Jul;73(2). pp. 327–35.
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/21723653/> [Letöltve: 2025.03.20.].

Internetes hivatkozások

- URL1: Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (2022) A Harmtv. alapján tartózkodási jogosultságot kérelmezők számának alakulása főbb tartózkodási célok szerint.
https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=http%3A%2F%2Fwww.bmbah.hu%2Fimages%2FKiadv%25C3%25Aryf%25C3%25BCzet_2022_honlapra.xls&wdOrigin=BROWSELINK [Letöltve: 2024.09.20.].
- URL2: 41/2016. (III. 9.) Korm. rendelet A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet Magyarország egész területére történő elrendeléséről, valamint a válsághelyzet elrendelésével, fennállásával és megszüntetésével összefüggő szabályokról.
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=ar600041.kor> [Letöltve: 2024.08.15.].
- URL3: Index.hu weboldalon végzett keresés eredménye.
<https://index.hu/24ora/?word=1&pepe=1&tol=1999-01-01&ig=2024-09-18&s=migr%C3%A1ci%C3%B3> [Letöltve: 2024.09.20.].
- URL4: Telex.hu weboldalon végzett keresés eredménye.
https://telex.hu/archivum?term=&filters=%7B%22and_tags%22%3A%5B%22migr%C3%A1ci%C3%B3%22%5D,%22superTags%22%3A%5B%5D.%22authors%22%3A%5B%5D.%22title%22%3A%5B%5D%7D [Letöltve: 2024.09.20.].
- URL5: 444.hu weboldalon végzett keresés eredménye.
<https://444.hu/kereses?q=migr%C3%A1ci%C3%B3> [Letöltve: 2024.09.20.].
- URL6: European Crime Prevention Network (2016).
https://eucpn.org/sites/default/files/document/files/theoretical_paper_cybercrime.pdf pp. 12. [Letöltve: 2024.09.23.].

- URL7: Unicef - Disaster risk reduction.
<https://www.unicef.org/india/what-we-do/disaster-risk-reduction> [Letöltve: 2024.09.23].
- URL8: European Parliament (2020) Exploring migration causes: why people migrate.
<https://www.europarl.europa.eu/topics/en/article/20200624STO81906/exploring-migration-causes-why-people-migrate> [Letöltve: 2024.09.23].
- URL9: Tech Transparency Project (2022) Inside the World of Misinformation Targeting Migrants on Social Media.
<https://www.techtransparencyproject.org/articles/inside-world-misinformation-targeting-migrants-social-media> [Letöltve: 2024.09.18].
- URL10: European Parliament (2023) EU AI Act: first regulation on artificial intelligence.
<https://www.europarl.europa.eu/topics/en/article/20230601STO93804/eu-ai-act-first-regulation-on-artificial-intelligence> [Letöltve: 2024.09.23].
- URL11: Countering Disinfo weboldala.
<https://counteringdisinformation.org/index.php/interventions/netvizz> [Letöltve: 2024.09.22].
- URL12: Counting the dead 2020-2021: A new report on the migrants dying on Europe's borders (2024) International Committee of the Red Cross (ICRC).
<https://www.icrc.org/en/document/counting-dead-new-report-migrants> [Letöltve: 2024.09.23].
- URL13: Az Európai Tanács weboldala: Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata.
<https://www.coe.int/hu/web/compass/the-universal-declaration-of-human-rights-full-version-> [Letöltve: 2024.08.27].
- URL14: Az Európai Tanács weboldala: Migráció.
<https://www.coe.int/hu/web/compass/migration> [Letöltve: 2024.08.27].
- URL15: 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről.
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99400034.tv> [Letöltve: 2024.08.15].
- URL16: A magyar rendőrség weboldala.
<https://www.police.hu/hu/a-rendorsegrol/testulet/rendeszeti-szakterulet/hatarrendeszet> [Letöltve: 2024.09.14].
- URL17: Az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság weboldala.
http://www.bmbah.hu/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=390&Itemid=459&lang=hu [Letöltve: 2024.08.25].
- URL18: 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról.
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1700090.tv> [Letöltve: 2024.08.15].
- URL19: NAIH weboldala: Schengeni Információs Rendszer (SIS).
<https://www.naih.hu/schengeni-informacios-rendszer> [Letöltve: 2024.09.17].
- URL20: NAIH: weboldala: Tájékoztató a Vízuminformációs Rendszerről (VIS).
<https://www.naih.hu/vizuminformacios-rendszer-vis> [Letöltve: 2024.09.17].
- URL21: Az Európai Parlament és a Tanács 2016. április 27-i (EU) 2016/679 RENDELETE a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet).
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1600679.eup> [Letöltve: 2024.08.26].
- URL22: 2009. évi CLV. törvény a minősített adat védelméről.
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0900155.tv> [Letöltve: 2024.08.15].